

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek
küldendők.

Zürzavar Ausztriában.

(P-C.) A poétáknak szabad abban a magasztos előjogban kéjelegni, hogy nyájas álomban merülve menekülnek a rideg valóságból, verőfénytől ittas szemüket elfordítják a földiektől, hogy örök ideálok ragyogásában fűrészthessék és szívüket, melyen az örökkévalóság borzadályaicsörgedeznek át, érzéketlenné tegyék a jelennek kiméretlen parancsai ellen. Ha figyelemmel kísérjük a tömegek üzelmeit odaát Ausztriában, könnyen elcsábíthatunk arra a föltevésre, hogy azt az államost lakosainak többségében poéták, lakják, — oly kevésbé törődnek odaát általában azzal, hogy mi történik a messze távolban és a közvetlen közelben a földi nyomoruság e siralom-völgyében. De ha jobban odanézzünk és figyelmesebben odahallgatunk, ha látjuk, hogy ez ingadozó fejű pegázuslovaglók mindegyike, mint iparkodik a másikat a korlátnak neki lovagolni; ha halljuk, mint rontanak vérszomjas csatakiáltásokkal vad örületben egymásnak; midőn tapasztaljuk, mennyire kívánja mindegyik a másiknak a rögtöni bemarsolást a mennyek országába, de mennyire irigylő tőle a földi javakból a legcsekélyebb részt is; mint látja mindegyik csak önmagában az uralkodásra hivatott emberi tökéletességet, az egyenlő értékű versenytársában azonban, mint moeskolja be az emberi méltóságot; — ezeket tapasztalva, szétmállik az a jóakaró föltevés és

helyébe lép a tudat, hogy odaát nem isteni téboly — minő a poétákat látogatja meg — tombolja ki magát dagadó ritmusokban, hanem csak az élet feladatait meg nem értő, az élet kötelességeit kicsinylő agyalágyult örültség tombol ott; hogy Ausztria lakossága, ami a politikai tevékenységet illeti, három részből van összeállítva: orvosokból, betegápolókból és rosszindulatu bolondokból.

És ezzel az Ausztriával állapotunk mi meg a közös ügyek intézése céljából oly formákban, melyeknek czélszerű működése mind a két részről teljes politikai beszámíthatóságot tételez fel. Ausztriában ez a beszámíthatóság már évek óta homályba borult, már évek óta hiában fáradoznak azon, hogy valami hathatós gyógymódot gondoljanak ki. Persze a szerek választéka is korlátolt és a legerélyesebbikhez a folyton ismétlődő sfokozódó dühöngési rohamok ellen, az abszolutizmus kényszerzubonyához nem akarnak nyulni, mert nagyon is romboló eredménytől félnek. És sok joggal. Mos tehát arra készenülnek, hogy a „Wartburg“-ot, melyben legtöbbször játszódnak le az eszelős füzepoéták dalnok-háborui lerombolják, a reichsrathot feloszlassák és így a hivatásból és üzletből bolondokat a nyilvánosság fülétől eltávolítsák. Talán így könnyebben fel lehet rázni a tömeget abból a veszedelmes butaságból, melyben már-már egészen elveszítette minden érzékét gazdasági bukása iránt és hamarabb el lehet érni a

képességet a próbaletetéséhez a lelki gyógyulásra, mely abban nyilvánul, hogy a jövő reichsrath józan politikusokból lesz összeállítva. Ezek aztán végre elállnának attól, hogy a népnek, midőn szomjazik, nektárt vagy a nemzetileg és vallásilag titkos vérbiróság által elítéltek véré, midőn éheznek, a nemzetileg és vallásilag prosztribáltak javait kínálják oda és tisztán fogják mérlegelni, hogy a pillanat követelményeinek eleget kell tenni, mert így lehet legbiztosabban előkészíteni a jövő jólétét, gondoskodni az állam gyarapodó izmosodásáról és a jövő nemzedékek boldogulásáról is.

Nekünk a Széll miniszterium államférfiúi körütekintése által megadatott, hogy e gyógykisérlet eredményét is teljes nyugalomban várjuk be és Széll Kálmán az ő loyálisában és alkotmányos finomérzékiségében bizonyynyal a legényhebbárynyalattal sem gyakorolt nagyobb ingerenciát az osztrák elhatározásokra, mint amennyivel a saját felelőssége érzetének tartozott; — felelőssége érzetének, mely első sorban azt a kötelességet rója rá, hogy Magyarországot az osztrák eszelősség örvényébe való belesodortatástól megóvja.

A gyógyeljárás körül tehát olyan tempót kell követni, hogy már az általános országgyűlési választások kezdete előtt Magyarországra lehetőleg tiszta helyzet teremtsék az 1867. évi XII. törvény-cikkely fentartása tárgyában.

TÁRGZA.

Jozefin.

A sötét, boltíves földszinti lakásban nyakgatták a zongorát. Visító hamis hangok hallatszottak ki az utcára s a házmeister dühösen rohant keresztül az udvaron.

— Frau Jozefin — szól be rikácsolva a konyha ajtón — ma nincs szerda, ne tessék verklizni! — Jésszusom! — sipított belőlről egy vékony hang — halled, Jánoskám, mit beszél ez az ember? Mi verklizünk! Hagyd el, hagyd el, édes Jánoskám, ne játsz többet. Jaj, jaj mindjárt göresöket kapok.

A zongorázást abba hagyták. A házmeister méltóságos léptekkel vonult vissza és hangosan zsörtölődött, hogy meghallják az udvari lakók.

— Bolondok ezek az emberek tisztára, — mondta — nem elég, hogy szerdán és szombaton agyonszekirozzák az embert az ostoba tánczórátokkal, már hétfőn se nyugodhatnak. Kifogom dobogni őket.

— De hát miért is tűri meg a háziur ezt a nyomorult népséget? — mondta egy füstösképű ember, a kinek szénereskedése nyílt az utcára és mélységesen gyűlölte azokat a szegény koldusokat, a kik télen nem szoktak fűteni.

Hogy miért? Hát én tudom! Tán beleszerelmese dett abba az asszonyba.

Nagy vihogás tört ki erre a megjegyzésre.

Bent a boltíves, sötét lakásban felsenburi Höller Jozefin asszony tánczolt. Nagy hévvel rugta lábait a levegőbe és közben bájos mozdulatokra törekedett.

— Na, na, füttyölj még egy kicsit, Jánoskám — könyörgött lihegve, a mikor az ura, Kádár János ur félbe hagyta a nótát. Látod, hogy zongorázni nem lehet e mellett az izléstelen nép mellett.

— Ugyan hagyj nyugton, — dörmögött Kádár János. — Mit ugrálsz anno it?

És ugrálok? Oh te faragatlan ember. Ez ugrálás? Nézd! És a levegőbe rugta lábait.

Kádár János hátat fordított.

— Bolond vagy! — dörmögte esendesen és előkotorászott a zsebéből egy tubákoló pikszist.

Az asszony észrevette. Mint a héja, csapott a férfira és rikácsolva mondta:

— Megesaltál, nyomorult! Miért tagadtad le? Honnan szerezted?

— Hát van! jelentette ki szárazon a férfi és kéjesen dőlt hátra a székében.

— Add ide — kérte az asszony és sietve kikapta a szelenczét a férfi kezéből.

Aztán végigdült a kopott diványon és elmerült az illatos dohánypor élvezetében.

— Oh, oh — tört ki kebléből a sóhajlás — milyen másképp is volt valamikor? Emlékszel, Jánoskám?

A tubákolás rendszerint álmadozásba ringatta felsenburi Höller Jozefint.

— Jó, jó — dünnyögte a férj esendesen — elmult az már. Sirhatsz utána, mint a jó időnek.

— De mégis... Tudod, Jánoskám, mikor még úgy hívtak engem, hogy a ballet-herezeznő. De szép is volt a világ akkor. Haj, haj...

— Az igaz, — szólott Kádár János felragyogó tekintettel, — szép is voltál te akkor, Jozefin.

— Na, mi! Persze! Hogy irtak az ujságok rólam! És hogy hívtak külföldre. Tudod egy impressarió feleségül is akart venni. Aztán a Louis gróf is a kis „petit sucrier“. No nem a párisi. Mindegyik azt mondta, no legyen a feleségem! Na ilyet! Hogy lehettem volna mindegyiknek a felesége? Mi?...

— Persze... persze...

— Hanem volt egy bolond emberem: Emlékszel? A hosszú huszár. A feketeképű Kisfáy Pál. Csak hadnagy volt, de szemtelen. Egyszer meg is csókolt...

— A gazember!

— Na persze. Pofonütöttem.

— Nagyszerű! hát mit csinált akkor?

— Ujra megcsókolt...

— Igaz... igaz... emlékszem... te mondtad — szólalt álmodozva Kádár János és komoran bámult a levegőbe.

— Igen... És én azt mondtam erre neki: „Jól van, hadnagy ur, ön kétszer megcsókolt. Holnap majd bemutatok magának valakit, a ki nyugtáznia fogja önnek ezeket a csókokat. De jöjjön el és öltözzön be. Este“.

Az egyetemi ifjak.

Budapest, 1900. szept. 1.

Nagy forrongás van az egyetemi ifjak körében. A pártoskodás fagyasztó dere lepte meg ily korán a nemzet virágát. Az egyetemi ifjuság cél-tévesztve, olyan mozgalmakra pazarolja drága ide-jét és erejét, a melyek teljesen haszontalanságok reá nézve.

Ennek a folyónos pártviszálynak aztán meg lett a szomoru következménye. Az egyetem rektora feloszlattott egy ifjusági együletet, mely radikális ér-zelműnek nevezte magát és a három vezetőjét egy évre kizárta az egyetemről. Persze ezek a diákok most nem türik magukon ezt a gyalázatot, hanem minden követ megmozdítanak arra nézve, hogy az egyetemi tanácsnak igazán lesújtó határozatát meg-változtassák. Ez utóbbi ügy immár tisztán ezeknek az ifjaknak a saját ügyük lett.

Az egyetemi bíróság illetékességét feltétlenül elismervén, határozatait tisztelvén, nem akarunk ezen bíróság határozata felett kritikát gyakorolni. Majd elvégzi azt a felsőbb fórum, a mely vagy megváltoztatja, vagy helybenhagyja a rektori ítéletet. Ez a felsőbb fórum aztán azt is megbirálja, vajjon igaz-e az a kifogás, hogy a rektort elfogultság ve-zette és csupán formailag fennálló okokból hozta meg lesújtó ítéletét. Mindehhez nekünk nincs illeté-kességünk, de igenis van ahhoz szavunk, hogy az egyetemi ifjak éljenek hivatásuknak. Ne pártoskod-janak, hanem tanuljanak. Főként pedig ne dobják oda magukat eszköznek az egyes politikai pártok céljaira. Ez ellenkezik az egyetemi ifjuság önértékével, de ellenkezik az egyetemi célok-kal is.

Az egyetemi oktatás mindinkább szakszerűvé és mindinkább terjedelmessé válik. Ha valaki csak közepes eredménnyel akar is végezni, annak min-den igyekezetét a tanulásra kell fordítani. A szorgalmas tanulás pedig megköveteli az üdülést, a lélek rekreációját. Ezzel ellenkezik a dorbézolás, az éjszakai korhelykedés, az izgalmakkal járó pár-toskodás. Ezek annyira kimerítik az ifju fejlődés-erőt, hogy ugy szellemi, mint testi működése meg-bénul. Sőt még életereje, egészsége is megrendül az ifjunak. Korán meghal, vagy tehetsége elenyed. A legjobb reményekkel kecsegtető ifjúból egy sem-mirevaló, léha ember lesz, ki komolyabb foglalko-zásra semmi tekintetben sem alkalmas.

Ezt, sajnos, igen sok szomoru példa mutatja. Azok az ifjak, kik az egyetemen a leghangosabb szerepet játszották; a kik mindenféle mozgalomban vezetők, vezérszónokok voltak, igen ritkán végeztek az egyetemen. Abban maradt tanulmányuk. Eljár-tak az iskolai évek, de ők kvalifikációt nem szereztek.

Végre kivénültek az egyetemről. Szülőik is levették róluk kezeiket. Beszüntették a pénzsegélyt, melyen ezek a mulató diákok éldegéltek, mert maguk ke-resetéből megélni nem tudtak. Végre is valami na-gyon alacsony hivatalnoki pályát kénytelenek vál-lalni, a melyen nyomorognak és talán nem is érde-metlenül. Akárhány ilyen hős diák szerény kis utbiztosi, pénzügyőri, rendőrségi, tollnoki, stb. ál-lással fejezi be fényesnek ígérkező pályáját. Ezt is csak különös kedvezésként, mivel legtöbbször még ezen szerény állásra sincs meg a kellő kvalifi-kációjuk. Átlag az egyetemi ifjaknak fele nem vé-gezi be egyetemi pályáját.

A szigorlatok eredménye mutatja, hogy mily csekély számban szerzik meg a doktori oklevelet az évenként több ezer főre rugó egyetemi ifjak kö-zül. Pedig ez a doktori oklevél tulajdonképpen még nem is tudományos kvalifikáció. Mert a kvalifká-ció inkább hivatali minősítés egyes állásokra. Nem is tudományos ambíció vezeti ezeket a vég-zett ifjakat sem arra, hogy a doktori oklevelet megszerezzék, hanem inkább a kényszerűség, hogy bizonyos pályán célt érhessenek, hogy egy maga-sabb tiszti kvalifikációt megszerezzenek.

Már most ebből is láthatjuk, hogy a tudomá-nyos pályá iránti hajlam és eltökélés, hogy egy tudományos ágnak szentelje az ifju egész tevékeny-ségét, vajmi szörványos lehet ifjuságunkban, a mely még kényszerűségből sem szeret tanulni. Jó-formán még azt sem teszi meg, a mire okvetlen szüksége van. Mert ime még „muszáj”-ból sem tanul, inkább kvalifikálatlan marad. Hol van aztán az a nagy tudományszomj, az a végzetlen tanulási és tudásvágy, a mely a műv. lt nyugati államokat annyira fölének helyezi.

Hisz nálunk eredeti tudományos életről is alig lehet beszélni. Csupa utánzat, fordítás, plagizálás az egész tudományos irodalmunk. Sőt szégyenszemre nem egy híres tudósunkat tettenérték, teleplezték, már mivel még annyi fáradságot sem vett magának az illető tudós hirben álló ur, hogyha már materiát lopott, de azt legalább annyira felolvasztotta, feldol-goztá volna, hogy az előbbi tulajdonos többé rá ne ismerjen. Hát hogyan is lehetnének nálunk tudósok, a kik a saját szakmájukbeli tudományt tovább vin-nék, új felfedezésekkel gazdagítanák, mikor az ifjuság az egyetemen mindent inkább cselekszik, csak nem tanul, mivel mindenki mással foglalkozik, mint a mivel kellene, hogy foglalkozzék.

Öszintén kijelentjük, hogy ebben a tekintet-ben a professzor urak némelyike sem adhat jó pél-dát mivel vannak többen a tanárok között, akik nem a tudományoknak élnek. Nincsenek tudomá-nyos ambícióik, hanem inkább érdeklik a vizsga-dijak, a hasznos hajtó üzletekkel, vállalatokkal való foglalkozás, főként pedig a képviselői mandá-

tum, melyet szerfelett hajhásznak egyes professzo-rok. Ugy, hogy az egyetemi tanári állás, mely a legdiszesebb állások egyike, immár csak olyan „gradus ad parnassum”, de nem önézél, hanem csak egy állomás a kapaszkodó előtt. Ez a tanár persze, hogy más tereken „stréberes”-kedik, a katedrát pedig csak olyan konyhakertnek tekinti, a honnét az eleséget kapja. Ilyen tanár bizony az ifjuságba sem tud lelket, kedvet önteni bizonyos ágak iránt.

Az ilyen kis nemzetnek pedig, a milyen mi vagyunk, még nagyobb igyekezettel kellene részt venni a tudomány előbbrevitelében, mivel a nagyobb nemzetek között sürűbben akadnak kiváló tudósok is. De hát mi mind a mai napig nem tudtuk ma-gunkat megemberelni. Főként ifjuságunkat nem tudtuk a tudományra kaptatni.

Sőt akadnak politikusok és pártok, melyek a saját alacsony pártezeljára használják fel az egye-temi ifjuságot. Ezt elvonván nemcsak életezeljájól, a tanulástól, s kiképzéstől, de még el is rontják esztét, kedélyét, hajlamait. Mindenféle pártpolitikai és társadalmi téves eszmékkel szaturálják ezeket a fogékony lelkű, gyöngé nádszállként hajlítható ifja-kat. Persze ezek csak nagy későn jönnek rá, hogy mily rut visszaélést követtek el fiatalos tapasztalat-lanságukkal. De ekkor már többnyire késő.

Éppen azért nekünk, az egyetemen kívül ál-lóknak, kik szeretjük az ifjuságot, kötelességünk tiltakozni némely politikai pártok machinációival szemben, a melyekkel az ifjuságot akarják hálójukba keríteni és megrontani. Nekünk kötelességünk az ifjuságot figyelmeztetni arra, hogy mennyire el-tévelyedett életezeljájól és ugy egyénileg, mint tár-sadalmilag mily veszedelmes uton halad, a melyen csak romlását idézheti elő. Ezek a szomoru példák, a melyek a legutóbbi időben oly sürűen felmerültek az egyetemen, szolgáljanak oklúszul a jövőre. Ha az ifjuság komoly tanulmányának szenteli idejét, ezek a botrányok és azok káros következményei önként elmaradnak.

Wlassics miniszter döntését egyébként nagy bizalommal várjuk.

R.

Háboruságok.

(z-y.) Minálunk óriási, de nem halloti esőnd, oda künn a nagy világban, még határainkhoz közel is tátogatja száját az érdekek nagy Molochja, mely-nek torkában ezek élete hull. Minálunk, a mi poli-tikai köreinkben csak apró hullámveréssel vetődnek föl a közelgő parlamenti foglalkozásoknak, de ezen elő-jelekből nyilvánvaló, hogy nagyobb háboruságoktól nem kell félnünk idebenn. A miniszterek és kivá-lóbb politikusok közül többen megjelentek s talál-

— És másnap ott volt. Emlékszem. És te oda-szólítottál engemet. Bemutattál neki. Azt mondtad: „kérem hadnagy ur, itt a vőlegényem, Kádár János! Primhegedüt játszik és szeretem őt. Legyen szíves és számoljon el a csókjaimmal.”

— Pompás, pompás — kacagott fel Jozefin asszony, — így volt, így, és aztán a feketekepű hu-szár erre összeütötte sarkantyuját és bocsánatot kért.

— Igen, esakhogy másnap levelet irt neked a szemtelen. Mit is irt?

— Na, na ne haragudj. Voltaképpen igaza volt. Azt írta, hogy örülten szerelmes belém. És igyeke-zett a lelkemre beszélni, hogy ne legyek a fele-séged. Hiszen te oly szegény vagy, mint a templom egere.

— Haj, haj... Bizony igaza volt...

Jozefin asszony felállott. Nyújtózkodott egyet és vidáman mondta:

— De szerettük egymást. Mi?

Felsenburgi Höller Jozefin asszony harmincz év előtt ragyogó leány volt. Ballet-esillag, akiért rajong-tak a fiatal gavallérok és sok bolondságra adták rá a fejüket miatta. Ballet-hercegnőnek hívták és esde-keltek a kegyeiért.

De felsenburgi Höller Jozefin büszke leány volt. Három lépésről beszélt az urakkal és megtette azt a bolondságot, hogy belebomlott egy részeges prim-hegedüsbe, akinek a barna fejét mindennap és min-den este ott látta a lábai alatt az orchesterben.

És feleségül ment hozzá. Ugyszólván maga kérte meg Kádár Jánost, aki egy kicsit ostoba em-ber volt és sokat ivott.

Felsenburgi Höller Jozefin aztán egyszer ma-gasabbat talált ugrani a rendesnél és fent, a csipő-jénél kifeszamodott a lába. Feküdt utána három hó-napig, de aztán megissinylette ezt a magas ugrást. A szép, lilomszál termete megtört és feje egészen előre esett. Mert a ballet-hercegnő biezegott.

Ezzel aztán a ballet-hercegnőnek lebullott a koronája. A kurta túlanlé szoknyákat félre kellett dobní, mert a biezegő lábért már nem rajongtak a gavallér urak.

A többi aztán magától ment. Kádár János még huzta egy-két évig a primet, de egyre hamisabban mert sokat ivott az istenadta, végre aztán ő is be-adta a kulcsot. Kidobták szegényt a zenekarból és hazament busulni.

Felsenburgi Höller Jozefin ekkor csapott fel táncztanárnőnek. Bérbe vettek Jánoskával egy ócska zongrát s a ferencvárosi kisasszonykák és urfiak e mellett tanulták meg a tánczolás művészetét.

És innen kezdve nagy szürkeség következik. Évek, hosszú évek olvadnak egymásba és semmi esemény. Felsenburgi Höller Jozefin asszony tanít és az évek a hogy egymásra halmozódnak, egyre jobban töpörödik össze. De azért a régi.

Ha bekopogtat valahova, bájas bókot vág és libegve közeledik. Szinte tánczol. Ott örökösen tán-

czol. Kádár János urat a halálíg kinozza, hogy zongorázzék s amíg a sivitó hangok ritmusára veti a lábait, sok bájra törekszik.

Szerdán és szombaton sokat fárad. A kis fe-rencvárosi eseményekben sok a merevség és az érzéket-lenség. Holtra gyöttri magát velük, de amikor már vége a tánczórának, egymaga tovább tánczol és gyönyörködik a mozdulataiban. Szerdán és szomba-ton tudniillik házimesteri beavatkozás nélkül szol-hat a zongora.

* * *

Jozefin asszony a Ferenczköruton biezegott ha-zafelé. A kicsi, öreg teste könnyedén hajlott jobbra-balra és a ballet-hercegnő belemosolygott az ápri-lisi napsugárba. Pipiskedve lépkedett és alig várta, hogy hazaérve, tánczoljon kissé. Ma ujragorombás-kodni fog a házimester, mert nincs is szerda és a zongora mégis szólni fog. Igen, Jánoskának muszáj ma zongorázni. Mert olyan szép a tavasz. A napsu-gár tánczol, a virág illatos, tavaszi szellő tánczol... minden, minden tánczol... Hát miért ne tánczol-hatna ő is. Sőt.

Ejha, ha most neki kerekednék itt a köruton és tánczolna egyet. Na hiszen. Pedig szinte kedve volna rá. Mert olyan szép a tavasz...

Felsenburgi Höller Jozefin asszonynak valaki mélyen belenézett az arcába. Jozefin asszony azt

koztak egymással Budapesten, de azután ismét elszéledtek. Fontosabb események hiányában mindenféle pártpolitikai hírek töltik be a levegőt. Beszéltek az agráriusoknak a szabadelpártpártból való kiválásról, a mi már alapos czáfolatot nyert illetékes oldalról, míg másrészt a néppárt folytatja szokott népgyűléseit s készül erősen a jövő választásokra, melyeknek határidje azonban még messze van. A kormány a széthúzó agrárius törekvések ellensúlyozásul egy „közgazdasági kamara” felállítását tervezi, melyben együtt ülnének a földbirtok és kereskedelem, valamint az ipar leghivatottabb képviselői. E kamara hivatása volna az ellentétes irányok közt az összhangot helyreállítani. Nekünk hát van időnk és okunk békés belterjes politikai akciókkal fejleszteni erőinket, előhaladásunkat, de lám már közeli szomszédaink, melyeknek pedig erre több okuk volna, ezáltalán háborusdival fecserlik idejüket, szerencsére most még csak jegyzék-papíron s szófóia beszédben. A Románia és Bulgária között kifejlődött diplomáciai háborúról szólunk, melyről időnként nagyon válságos hírek keringenek. Nem tartjuk, hogy háborúra jusson a dolog, mert a nagyhatalmak, másnemű óriási gondjaik közepette is megtudnák és akarnák azt gátolni. Annyi igaz, hogy Romániában rendkívül izgatottá vált a hangulat a bolgárok ellen a politikai gyilkosságok következtében. Nagy ellenszenvvel néznek a Romániában lakó bolgárokra is, kik a teljes szabadságot nem csak arra használták föl, hogy meggazdagodjanak, nagy vagyont gyűjtsenek, hanem alattomos eszközei lettek a szóflai macedon-bizottságnak. A bolgárok e merész hálátlansága keserű gyümölcsöt termelt a Romániában lévő összes idegenek számára.

A román kormánysszabályrendelettel meghatározta az idegenek jogait és köteleességeit. Ezek pedig oly természetűek, hogy ezentul minden idegen Romániában rendőrségi felügyelet alatt áll. A román belügyminiszter külön törvény által államosítja a bukaresti, brailai krajovai, jassii, ploestii és dobrozdzeai rendőrséget, hogy így közvetlenebb felügyeletet gyakorolhasson az idegenek fölött. A román rendőrség Mihajlsonu tanár meggyilkolása ügyében folytatott vizsgálat alkalmával meglepő dolgoknak jött a nyomára, melyek szerint a bolgár tervek magukban foglalták a török Macedónia és román Dobrudzsza megszerzését. A román férfiak azon fáradoztak, hogy a Balkán félszigeten fentartsák a rendet és biztosítsák az egyes államok szabad fejlődését. Ezért utjában voltak a nagyarábró bolgár forradalmi izgatásnak, a mely aztán a bolgár hivatalos körök biztatására és támogatásával kimondta fejükre a halálos ítéletet. Innen magyarázható az örökös surlódás Románia és Bulgária között. A bolgár állam megalakulása után megmutatta, hogy nem barátja Romániának. Az izgalmas jelenségek előfutárjai képpen Bukarest-

ben is, Szófiában is nagy népgyűlések voltak, a melyeken heves beszédek hangzanak el a szomszéd ellen. A sajtó is mindkét részről támad ma is s a mi még jobban elkeseríti a románokat, az a körülmény, hogy Ruszesuknál a bolgár tisztek között macedon önkéntesek is gyakorlatoznak holott a román kormány első követelése az volt, hogy az izgató macedon bizottságot fékezzék meg. Ha e két állam közt ez az ellenségeskedés tíz évvel ezelőtt tört volna ki, a Balkán békéje komoly veszedelemben forogna. Ma már azonban nem igen kell félni háborútól. Oroszország és Ausztria és Magyarország között teljes egyetértés van, a Balkánra nézve s valószínűtlen, hogy Oroszország most a mikor Ázsiában amugy is óriási nehéz dolga van, nagy bolgár terveket szőne, Bulgária pedig orosz földözeti hiányában óvakodni fog attól, hogy a Balkán békéjét megzavarja, mint hogy Romániának sem lehetnek háborus eszélmái. Hát nem jobb dolgunk van-e minékünk, akik itthon bölcs vezérlet alatt dolgozunk csöndben anyagi és szellemi jóvoltunk s fejlődésünk gyarapításán?

Irodalom.

Pakots József, fővárosi író és hírlapíró az őszzel „Legényavatás” czímen novella-kötetet ad ki. Pakots József, a fiatal írói gárda egyik legrokonoszenvesebb tagja. Novelláiban, melyek a vidéki közönség előtt is eléggé ismereteseek, technikájának sajátos frissesége, az ötletességnek s invenzióknak közvetlensége szövege. Stílusának modorában nem keresi a stilizálás erőszakoskodásait, igaz, őszinte akar maradni mindvégig. Igen díszes kiállítású könyve tíz ívnyi terjedelemben fog megjelenni. Ára 2 korona, mely összeg Pakots József, Budapest, Hazánk szerkesztősége, Szentkirályi-utca 28. sz. küldendő. Mai számunk tárcza-rovatában közlünk mutatványul egy novellát.

CSARNOK.

Chinaiakról.

Chinai közmondások. Aki a rokonaival jobban akar maradni, adjon el nekik hitelbe és ne követelje sohasem a tartozást.

— Aki gazdag, annak mindenféle foku rokona van; a szegényt nem ismeri senki.

— Tisztességesebb emberekre találni a börtönökben, mint a várművekben.

— Ha az ég azt akarja, hogy essék és ha anyád megint férjhez akar menni, semmisem bírja visszatartani.

— Az a kapu van legjobban bezárva, amelyre, t nyitva lehet hagyni.

— A legostobább is tudja, mit tesz az, gazdagnak lenni; de vannak nagy szellemek is, akik nem tudják, mit jelent az: szegénynek lenni.

— Akárhogyan iparkodik a csillag, nem segíthet a holdnak.

— Tudósok könyvekről, hentesek sertésekről beszélnek.

— Könnyebb királyságot, mint családot kormányozni.

— A császár soha sincs jobban a palotájában, mint amikor a vidéken, azt jelentik, hogy beteg.

— Az ékszer a legutolsó dolog, amit az ember vesz, és az első, amit elad.

— Aki életét kockáztatja, császárt téphet le a lováról.

— Tulok szellemesség, nem jelenti azt, hogy elég szellemesség.

— Aki nem akarja, hogy megsejtsék, három boltban kérdezze az árakat.

— A mandarint csald meg, de ne sértse.

— A börtönök zárva vannak éjjel-nappal, mégis mindig megtelnek; a templomok mindig nyitva vannak, mégis üresek.

— Ezer napig tartanak hadserget, hogy egy napon használják.

— A legokosabb asszonynak jut mindig a legostobább férj.

Ujdonságok.

— Gyászistentisztelet. Folyó hó 10-én, d. e. 10 órakor boldogult Erzsébet királynéknak lelki-üdvéért ünnepélyes gyászistentisztelet, fog tartatni a helyi róm. kath. plébánia templomban, melyre ugy a hivatalos testületek, mint a nagy közönség is tisztelettel meghivatnak.

— Honvédség köréből. A király Lányi István, a brassói 24-ik honvéd gyalogezred alezredesének, ki jelenleg a városunkban állomásozó honvéd zászlóalj parancsnokává volt beosztva, saját kérelmére, mint rokkantnak, nyugdíjazását elrendelte.

— Községi közigazgatási tanfolyam megnyitása. Folyó hó 5-én nyitották meg Maros-Vásárhelyen az ujonnan felállított községi közigazgatási tanfolyamot szép ünnepélyességgel. Ezen tanfolyamra hatvanan jelentkeztek s ötven hallgatóval e hó 5-én megkezdették az előadásokat. A megnyitás alkalmával szép beszédben méltatta a tanfolyam jelentőségét Mikó Árpád főispán; ezután Molnár Gábor főjegyző, a tanfolyam igazgatója intézett szép beszédet a hallgatókhoz. Háromszékvármegyéből a következők vesznek részt a tanfolyamon: Rápolti Károly és Piblinger Rezső (Kézi-Vásárhely), Bene József (Angyalos), Szőrcsei Endre (Kovácsna), Szőrcsei Gábor (Ilyefalva) és Gyárfás László (Sepsi-Szentgyörgy).

— Tanítónő-képző intézet Sepsi-Szent-Györgyön. Örömmel adunk hírt Wlassics miniszterania nagyfontosságu elhatározásáról, hogy a második nőtanítónőképző intézetet az erdélyi részekben Sepsi-Szent-Györgyön fogja felállítani s a tanítónőképző első évfolyamát már most, szeptemberben megnyitja. Az előleges intézkedések a miniszteri rendelet alapján javában folynak, úgy, hogy a tanítás megkezdése csak pár nap kérdése immár. Ezzel a nagy horderejű alkotással ismét előbbre ment a székelység érdekeinek a kifejlesztése egy hatalmas lépéssel, mely nemcsak Háromszékvármegyét, hanem az egész Székelyföld lakosságát hálával tölti el a magyar közoktatásügy fenkölt lelkei öre iránt, ki messzeható nemzeti politikájának alapvető munkálatait az államesszme erősítésére hova-tovább nagyobb gondossággal terjeszti kia keleti hazarészekre. A miniszternek ezzel az intézkedésével megszünt a Sepsi-Szentgyörgyön eddig fenállott kisedővő-képző intézet s azok a növendékek, a kik az óvóképzőhöz vétettek fel a folyó tanévre, néhány nap múlva már a sepsiszentgyörgyi tanítónőképző intézetben kezdik meg az első évfolyamot.

— Uj marhalevelek. Alig hogy a korona-értékű 10 és 6 filléres marhalevelek augusztus hó 1-ével forgalomba hozattak s már is uj, kétszeres értékű úrlapok kibocsátását jelzi a pénzügyminiszter 1901. január hó 1 napjával vagyis az alkalmából, midőn az állategészségügy államosításáról szóló tör-

hitte, hogy valami ismerőse és szinte bókolt. De ekkor látta, hogy bizonyos katona. Egy vén katona. A katonák pedig mint szemtelenek.

Jozefin asszony sietett. És úgy rémlett, hogy a háta mögött sarkantyupengést hall. Na, mindegy. És befordult a lakás felé. Alig várta, hogy tánczoljon. Jánoska ma sokat fog boszankodni, mert ha a házmester nevetlenkedik és betiltja a zongorázást, Jánoskának füttyölnie kell. Így.

— Jánoska! — nyitott be hangos szóval aztán a lakásba, — Jánoska, tánczolok. A Semiramis-balletet. Halljuk csak!

Valaki kopogott. Jozefin asszony már tánczolt és semmit se hallott. Az ajtón belépett egy katona. A vén katona, aki a köruton pengette a sarkantyuját. Huszárezredes volt. Megállt az ajtóban és a kezét a siphájához emelte.

Jozefin asszony bókolt és szinte énekelve mondta:

— Parancsol, uram?

A huszárezredes tétozódott. Aztán előrelépett és mosolyogva mondta:

— Az utcán láttam meg önt, asszonyom. Követtem, mert, úgy hiszem, ismerem. Én Kisfáy Pál vagyok.

Jozefin asszony egyszerre a két lábujhegyére állott és egy cseppet sem látszott elragadtatva lenni. Szárazon mondta:

— Igen? A hadnagy? Nos?

A vén katona csodálkozva nézett Jozefin asszonyra.

— Hát tudja, látni akartam a kis ballett-hercegnőt. Hiszen emlékszik még

— Hogy emlékszem? Hogyne! oh, hogyne! És egyszerre haragosvörös lett a Jozefin asszony arca.

— Oh, nagyon jól emlékszem — mondta aztán felesattanó hangon. Különben, hogy is mert most elkísérni? Maga szemtelen. Már a multkor kiadtam az utját, amikor kétszer megcsókolt.

— A multkor harmincz év előtt? mondta csudálkozva az ezredes. Rég volt

— Hát hiába is veszekszik még utánam — folytatja pattogva Jozefin asszonyom — utálok magát.

— De mit gondol az Istenért? . . .

— Elég! Ajánlom magam. Többet ne merjen elkísérni!

És büszkén vetette fel fejét a csöpp, összeaszott Jozefin asszony és az ajtóra mutatott.

Kisfáy Pál huszárezredes kábult fejjel hátrált ki a szobából. Mikor kint volt az ajtón, Jozefin asszony az ura felé fordult és meggyőződéssel mondta:

— Látod, milyen szerelmes a szegény! Valóságos futóbolond. . .

Pakots József.

vény életbe lépik s a kir. állami állatorvosok működésüket megkezdik. Január 1-től kezdve tehát a két éven felüli lovak és szarvasmarhák után 20 filléres, 2 éven aluli ló és szarvasmarhák, valamint korukra való tekintet nélkül minden öszvér és s amár után 12 filléres, végül juhok, kecskék és sertések első darabja után 4 filléres, minden további darab után 2 filléres bélyegű őrlepek hozatnak forgalomba, minthogy azt a jelzett törvény úgy rendeli.

— **Népszámlálás foganatosítása.** A kereskedelmi miniszter az 1900. évi népszámlálás végrehajtása iránt rendeletet adott ki. Az ahhoz csatolt utasítás 8 szakból áll s magában foglalja azt a 8 számú mintát, melyeknek gondos kitöltésével nem csak az általános népszámlálás, hanem ezzel egyidejűleg a köz- és magánépületeknek és a kisipar körébe tartozó iparüzemek felszereléseinek és termelési viszonyainak számba vétele is közlendő lesz. A népszámlálásnál és az ezzel kapcsolatos összes feltételeknél általában az 1900. évi december hó 31-ike és az 1901. évi január hó 1-seje közti éjféli időpont-

jában létező állapot lesz alapul veendő. Számláló biztosokul tanítók, tanárok, lelkészek, nyugdíjazotti állami, vármegyei, városi és községi tisztviselők, értelmesebb gazdák, gazdatisztek, magánzók továbbá felsőbb iskolai tanulók s általában oly egyének alkalmaztatnak, a kik egyrészt műveltségükkel a népszámlálási teendőket ellátni képesek, másrészt egyéb hivatásbeli kötelesség által a munkát teljesítésében nem akadályoztatnak. A számláló biztosok díjazása szempontjából 4 félé fokozat állapították meg és pedig 3, 4, 5 és 6 koronás napidíjak s a mennyisége szerint való díjazás esetére pedig 7 félé díjfokozat szolgál zsinormórtékul mégpedig számláló laponként és házigyűjtő ivenként számítva 4, 5, 6, 7, 8, 9 és 10 fillár. A költségek a községek terhére esnek.

— **A pestis Angliában.** Glasgowból sürgönyzik: A pestis terjedése aggasztó. Govan helységben, Glasgowntól 43 mérföldnyire, egy gyermek pestisben megbetegedett és meghalt. Az orvosokat és ápolónőket, mihelyest a Párisban rendelt szerum

megérkezik, azonnal beoltják. Eddig 93 személy áll elkülönítés alatt. Londonban is aggodnak, hogy a pestis ott, különösen az egészségügyi tekintetben elhanyagolt szegény kerületekben minden pillanatban kitörhet. A Glasgowból Londonba érkező teher szállító hajókat az ottani kikötőben szigorú vizsgálatnak vetik alá, a Glasgowból vasuton érkező utasokat azonban nem ellenőrzik.

— **Legtöbb adót fizetők névjegyzéke.** Háromszékvármegye igazoló választmánya a vármegyei legtöbb adót fizetők 1901-ik évre érvényes névjegyzékét Seps-Szentgyörgyön a vármegye székházánál folyó év szeptember hó 12. és 13. napjain délelőtt 8-12 óráig tartandó nyilvános üléseiben fogja összeállítani. Mi is azzal a hozzáadással tétetik közzhírré, hogy mindazok, kik az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-a alapján adójuk kétszeresen számítására igényt tartanak, az Igazoló választmány előtt a hivatott törvényezik 27. §-a alapján jelentkezni felkérőnek. Seps-Szentgyörgy, 1900. szeptember hó 1-én. Szentiványi Miklós, alispán.

HIRDETÉSEK.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája

elvéallja minden e szakba vágó munkáknak gyors és pontos elkészítését.

Ajánlja nagy nyomtatvány raktárát:

közigazgatási, körorvosi,
egyházi stb.

hivatalok részére.

Továbbá dusan felszerelt

papir, írószer és könyv-
kereskedését.

Elvéallja mindenféle

könyveknek a bekötését.

Ezeket kívül: körlevelek, falragaszok, névjegyek, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók, levélborítékok czégnomással, folyóiratok, könyvek, füzetek gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árak mellett eszközzi.

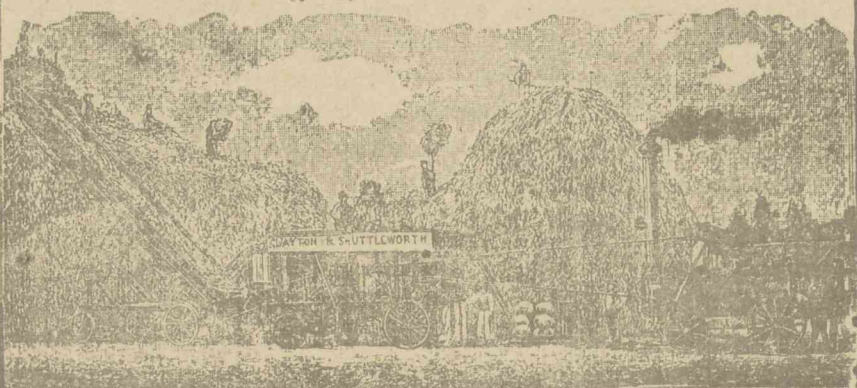
!!! Pártoljuk a hazai ipart !!!

IFJ. JANCsó MÓZES

ajánlja szalon-, ebédlő- és hálószoza berendezéseit, u. m.: ruha- és étszékényeket, szalon- és ebédlő-asztalokat, ágynakat, mosdó- és éjjeli szekrényeket; továbbá magas, félmagas hátú és heverő diványokat, lószőr- és afrikai matraczokat, fali-, és toaletti tükröket, nád- és préselt ületű hajlitott székeket, ablak carnisokat, stb. stb.

!!! Olcsó árak !!!

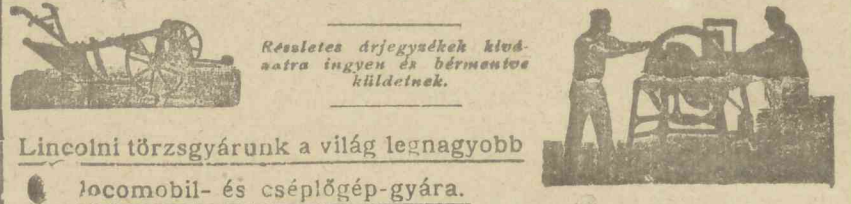
Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-eséplőgépek, lóhera-eséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Földmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse
(csodakendőcsnek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejt és gyógyíthatásu. Operációkat a legtöbb esetben főlökegessé teszi. E kendőcsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindenféle seb gyuladásánál.

Próbátéveg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett házi kendőcsöket s más efféleket.

Cím: **A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Prograd, Pragerhoi felé, a Déli vasut mentén.**

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Isigee,
Bordogne, Kopen-
haga,
fabriken iarna.
Milánó,
A. Bertoloni.
Malmo, Sverige,
Apot. Lejonek.
Mantes,
Pharmacie
O. Fredet,
Nápoly, Palermo.
Paris,
Pharmacie
francoise, 1 & 2,
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Daprey, 11,
Rue des francs
Bourgeois.
Prága.
Róma,
Cervo, Agenzia
del Policlino.
Roubaix,
Pharmacie
F. Gorrath.
Sarajewo.
Szeged.
Temesvár.
Triest, Valence.
Vienne, Zürich.

Csak ezzel a tör-
vényes. & bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.